

NASJONAL
OPERAEN
NASJONAL
BALLETTEN

HEDDA GABLER

HEDDA GABLER

«Stykkets tittel er: Hedda Gabler. Jeg har derved villet antyde at hun som personlighed mere er at opfatte som sin faders datter end som sin mands hustru»

— Henrik Ibsen i brev til grev Moritz Prozor, 4. des. 1890

REGI OG KOREOGRAFI Marit Moum Aune

ASSISTENT Christopher Kettner

KOREOGRAFI FOR GRUPPESCENENE Kaloyan Boyadjiev

MEDSKAPENDE DANSERE Grete Sofie Borud Nybakken, Eugenie Skilnand, Samantha Lynch, Klara Mårtensson, Silas Henriksen, Philip Currell, Shane Urton, Kristian Alm

MUSIKK Nils Petter Molvær

SCENOGRAFI Even Børsum

KOSTYMER Ingrid Nylander

LYSDESIGN Kristin Bredal

REGI/ISCENESETTER Marit Moum Aune

PRØVELEDERE Marit Moum Aune, Kaloyan Boyadjiev, Christopher Kettner

URPREMIERE Den Norske Opera & Ballett 28. september 2017

SESONGPREMIERE 21. mars 2019

BALLETTSJEF Ingrid Lorentzen

PRODUSENT Helle Sørbye Larsen

ADMINISTRERENDE DIREKTØR Geir Bergkastet

ANSVARLIG UTGIVER Den Norske Opera & Ballett

I REDAKSJONEN

JANNICKE MOHR, redaktør

OLE-MORTEN VESTBY, kommunikasjonsrådgiver

INGRID LORENTZEN, ballettsjef

HELLE SØRBYE LARSEN, sjefsprodusent

CAMILLA MARTINSEN, grafisk design

ERIK BERG, foto

07 MEDIA AS, trykk

PÅ OMSLAGET, Grete Sofie Borud Nybakken, Hedda Gabler
Intervjuer og foto fra urpremieren i 2017

Kjære publikum

Det føles ikke lenge siden urpremieren av *Hedda Gabler* i 2017. Jeg husker spenningen da mørket senket seg i salen og teppet gikk opp. En ny ballett, transformert fra Ibsens dypt psykologiske skuespill. Ville vi klare å leve ut potensialet som finnes i å fortelle denne historien med dans?

Når teppet nå går opp igjen, har mye skjedd på kort tid. *Hedda Gabler* gikk hjem hos både publikum og kritikere. Marit Moum Aunes nye teaterforestillinger har vunnet priser og høstet stor oppmerksomhet, fra Oslo til London. Nasjonalballetten har skapt nye verk og satt opp mange forestillinger i Operaen. I fjor reiste vi til Shanghai og for å danse vår forrige Ibsen-ballett *Ghosts – Ibsens Gengangere*. I år er vi invitert til å danse *Hedda Gabler* i Bolsjojteatret i Moskva. Det er stort!

Når regissør, dansere og produksjonsteamet nå møtes igjen, er vi ikke helt de samme. Vi er noen erfaringer rikere, og ser ting litt annerledes. Da kan heller ikke *Hedda Gabler* bli helt lik forrige gang. For Marit Moum Aune er ikke en reprise bare å spole tilbake og trykke «play». Det er knallhardt arbeid. Hver scene, hvert minutt, hvert trinn vurderes, mens danserne jobber seg inn i karakterene på nytt og gjenoppdager bevegelsene de selv var med å skape. Forteller vi historien vi ønsker å formidle? Hva kan bli enda bedre? Det kan virke som små justeringer, men det skjer noe magisk når Moum Aune og Nasjonalballetten jobber sammen på denne måten. Kanskje fordi vi deler en enorm vilje til å jobbe for å strekke oss mot vårt potensial.

Hedda Gablers skjebne er at hun har et potensial som overhodet ikke får utløp. Det er omgivelsene, samfunnet og hun selv som sperer for mulighetene. Lille Hedda oppdras av

faren sin som en gutt. Hun lærer at hun eier verden, så når hun som voksen møter låste dører, blir skuffelsen uutholdelig. Moum Aune mener at det er skuffelsen som gjør Hedda slem. Det er rett og slett farlig å ha et potensial som ikke blir brukt. Slik peker og advarer Ibsen mot noe dypt menneskelig, som historien gjentar og gjentar.

I forberedelsene til sesongpremierer har det stadig slått meg hvor makeløse danserne våre er. De er ikke bare mestere på trinn og teknikk, men kreative, skapende kunstnere. Ibsen må danses innenfra, og i prosessen med å improvisere frem sine egne karakterer og bevegelser fikk danserne utnyttet en større del av sitt potensial. Resultatet ser vi tydelig på scenen, i en koreografi og et samspill med en helt spesiell nerve og følelse. Sammen med komponist Nils Petter Molvær, scenograf Even Børsum, kostymedesigner Ingrid Nylander og lysdesigner Kristin Bredal, har Moum Aune og Nasjonalballettens dansere skapt noe nytt av Ibsens klassiker. Noe som vekker interesse langt utenfor våre landegrenser. Noe universelt og tidløst, men også noe personlig.

Vi slutter aldri å vokse som mennesker, og derfor fortsetter også denne forestillingen å vokse. Velkommen til *Hedda Gabler*!

Ingrid Lorentzen, ballettchef

Philip Currell / Jørgen Tesman og Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

Eugenie Skilnand / Thea Elvsted og Silas Henriksen / Eilert Løvborg

Bak fra venstre: Philip Currell / Jørgen Tesman, Shane Urton / Assessor Brack og Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

HANDLING

Hedda Tesman er datter av general Gabler, som nå er død og ikke har etterlatt henne noen formue. Hun er i slutten av tyveårene. Etter noen år med et aktivt sosisetetsliv har hun giftet seg med Jørgen Tesman, en stipendiat i kunsthistorie. Jørgen har vokst opp hos sine to tanter Julle og Rina, og nå håper han å få tildelt et professorat ved universitetet. Når stykket begynner har Hedda og Jørgen nettopp vendt tilbake etter et halvt års bryllupsreise. Jørgen har benyttet tiden til studier og arkivarbeide, mens Hedda betror husvennen assessor Brack at hun selv har kjedet seg på reisen. Til tross for tydelig motvilje mot ektemannen er hun blitt gravid, noe hun hittil har benektet overfor omgivelsene. Jørgen blir ved hjemkomsten møtt med den dårlige nyheten om at han kommer til å få konkurranse til professoratet fra en av Heddas tidligere beundrere, Eilert Løvborg. Løvborg er kjent som en begavet men alkoholisert bohemtype, men de siste årene har han levd et nøkternt og tilbaketrukket liv og skrevet to avhandlinger under inspirasjon fra og i samarbeide med Thea Elvsted. Ved stykkets begynnelse har han kommet til byen, og har med seg et av manuskriptene. Thea, som er dypt forelsket i ham, har forlatt sin mann og reist etter ham. I løpet av knappe to dager setter Hedda i scene en rekke hendelser som får dramatiske følger. Hun får Løvborg til å drikke seg full og delta på et herreselskap hos assessor Brack. I løpet av festlighetene mister han manuskriptet til sin nye bok. Jørgen Tesman finner det, og overlater det i Heddas varetekt. Men Hedda unnlater å fortelle

«Den som ønsker seg en tørr, akademisk utgave av *Hedda Gabler* blir skuffa. Og vi forteller ikke kronologisk – du må legge fra deg dette programmet når forestillingen begynner»

– Marit Moum Aune

Løvborg at hun har manuskriptet. Hun gir ham en av farens pistoler for at han skal ta livet av seg «i skjønnhet», og brenner manuskriptet. Løvborg blir imidlertid drept ved et vådeskudd i et horehus, og Brack, som vet hvor pistolen kom fra, bruker sin kunnskap til å prøve å presse Hedda til å bli hans elskerinne. Thea og Tesman finner hverandre i arbeidet med å rekonstruere Løvborgs manuskript ut fra notater Thea har tatt vare på. Når Hedda skjønner at hun er i klørne på Brack, og uten livsoppgave, tar hun den andre av generalens pistoler og skyter seg.

(Gjengitt etter tillatelse fra Merete Morken Andersen, *Ibsenhåndboken*, Gyldendal Norsk Forlag, 1995.)

SKJØNNHETEN SOM FORSVANT

**Bortskjemt. Brilljant. Manipulerende.
Er dette Hedda Gabler?**

– Vi må våge å se verden fra Heddas synsvinkel og ta innover oss hennes fortvilelse, sier Marit Moum Aune, regissør av kveldens forestilling.

Skjønt – er det regissør hun er? Hele sitt profesjonelle liv har Moum Aune jobbet med dansere, uten selv å kunne danse et trinn. Men, som hun sier, hun jobber med skuespillere og musikere også, uten at det betyr at hun kan fremføre replikker eller spille et instrument. Først og fremst er hun historieforteller. I arbeidet med sin forrige Ibsenballett, den kritikerroste og etter hvert verdensberømte *GHOSTS – Ibsens Gengangere*, utviklet hun en metode for samskaping mellom henne og danserne, som hun også har tatt i bruk denne gang. Hun støtter seg på ballettmester Christopher Kettner, som sikrer det faglige, og koreograf Kaloyan Boyadjiev, som utarbeider massescenene sammen med henne.

Helst vil hun at danserne skal slutte å være så flinke.

Kristian Alm / General Gabler, Heddas far og Erle Østraat / Hedda Gabler som barn

– I dansen er man opptatt av koreografen som en slags mester. Jeg er ikke opptatt av å være noen mester, men en som samler folk og på magisk vis klarer å få frem en felles smak, sier Moum Aune.

Vi snakker sammen et par uker før premiere, og hun er på alle måter midt i arbeidet. Ensemblet er kommet langt nok til at hun ser konturene av forestillingen, men ikke så langt at hun kan lene seg tilbake. Ikke så langt at hun ikke er redd.

– Det er sårbart å drive med kunst, vi henger oss så lett opp i hva andre mener, sier hun.

Akkurat som Hedda Gabler?

– Ja, hun er forferdelig opptatt av hva folk mener om henne, redd for å miste ansikt. Og det er vi kanskje alle sammen. Hedda er grusom og ødelegger for andre, men mest ødelegger hun jo for seg selv.

Hvordan slipper vi unna selvkritikken?

– Vi må øve. Dansere er spesielt selvkritiske. De kjenner hver muskel i kroppen, de har trent dem alle sammen, de er ekstremt disiplinerte. Selvkritikken er nødvendig for at de skal klare kompliserte, tekniske utfordringer, da kan den faktisk være en ressurs. Men andre ganger er selvkritikken drepende, for eksempel når vi skal improvisere. Derfor har jeg brukt noen øvelser for å få danserne til å skjønne at alt sammen ligger i dem, i selve mennesket. Danserne er vant til å drive med aksjon: De handler. For meg er reaksjon viktigere, hvordan de forholder seg til hverandre. Vi har øvd på kontakt. Jeg har så lyst til å påvirke danserne til å få ut det frie mennesket inni dem. Når dette kombineres med erfaring og disiplin, er de uslåelige. De har jo både Balanchine, Kylián og klassikerne i kroppen.

Et fransk filmteam har bedt om å få filme forestillingen, selv om de ikke har sett den ennå?

– Ja, det er stas. Og skummelt. Tenk om de blir skuffet? De har allerede filmet *Ghosts*, og tok *Hedda Gabler* usett. Om *Ghosts* sa de at de ikke hadde sett en slik forestilling før. Selv om jeg sier hver dag til danserne *ikke prøv å være original*. Prøver man for hardt, blir man pretensios.

IMPROVISASJON

GRUPPEARBEID. REAKSJON.

ER DET SLIK EN BALLETT BLIR TIL?

– Det unike med Nasjonalballetten er at de danser klassikere den ene dagen, og eksperimentelt moderne dans den neste. Det er unikt, et spenn ingen andre kompanier har. De driver på en måte med triatlon. Får du først en danser til å bli trygg på prøve, til å stole på sin egen medskapende evne – da har du en kunstner som er villig til å gå langt i følelsesuttrykk. Og det synes jeg er deilig. Danserne står i en tradisjon med store, romantiske følelser, de våger virkelig å kaste seg i hverandres armer.

Krever det mot, det?

– Ja, jeg opplever at særlig vi som kommer fra teatret har en redsel for lidenskapen og dype følelser i kunsten. Vi har lenge vært låst i det postmoderne, tanken om at vi skal ta et skritt tilbake. Postmoderne regissører gjør sitt beste for å blokkere identifikasjon – i frykt for at folk skal være naive og tro at det de ser er virkelig. Men krever ikke scenekunst en fin blanding av naivitet og intellekt? Jeg har

«Hedda opptrer selv som regissør, og behandler menneskene rundt seg som om de var skuespillere.»

ofte sittet forundret i teatersalen og tenkt at mange teatermennesker er litt flau over teatrets naivitet. All bra kunst er på grensen til det latterlige.

Og her kommer Hedda, general Gablers datter. Hun som frykter det latterlige. Hun som er vant til å ri gjennom byen med alles øyne på seg. Hun som avfyrrer sin fars pistol uten mål og mening, hun som erter, egger, forfører og maner til dåd. Hedda opptrer selv som regissør, og behandler menneskene rundt seg som om de var skuespillere.

– Den som ønsker seg en tørr, akademisk utgave av *Hedda Gabler* blir skuffa. Og vi forteller ikke kronologisk – du må legge fra deg dette programmet når forestillingen begynner.

Hovedrolleinnehaver Grete Sofie Borud Nybakken sier det rett ut: Hedda er en bitch?

– Hedda er vant til å være i sentrum, og plutselig er glansen forbi. Hun gifter seg med en mann som er dummere enn henne. Talentene hennes blir ikke brukt. Hun opplever at hun faller ned i mengden.

All god dramatik handler om forventninger. Skuffelsen er en motor. Hedda er ekstraordinær og vil ikke være et hverdagsmenneske. Hun går ned med flagget til topps.

Som så ofte hos Ibsen ender det med døden?

– Ja, døden er en lengsel, som seksualiteten, men jeg vil ikke idyllisere den. Selvmordet er forferdelig. Vi må ta inn over oss Heddas smerte, fortvilelsen. Ta det her skikkelig på alvor, tenke at det står om liv og død. Det vi viser er jo veien til selvmordet.

Litteraturprofessor Atle Kittang har påpekt at heroismen hos Ibsens karakterer ikke er moralsk, men dramatisk, og må forstås slik.

Må vi legge fra oss moralen før vi dømmer Hedda?

– Ja, Hedda kommer rett og slett til et punkt der hun tenker at verden har det bedre uten henne. Ibsen laget sine egne spilleregler og endret hele verdensdramatikken. Når du leser Ibsen må du rett og slett lese Ibsen, ordene på sidene, anvisningene hans. Alt skjer innenfor et kort tidsrom, det er tett og intenst.

I Operaen skjer det også på liten plass. Marit Moum Aune har lekt seg med en fyrstikkeske, og fått scenografen til å bygge en «boks inne i boksen» på scenen. Heddas liv er trangt og lite, hun higer etter frihet og storslagenhet. I balletten må alle Ibsens ord og replikker forstumme.

– Du må finne paralleller i dans, fortelle på en annen måte. Du kan få sagt mye du ikke får uttrykt med ord. Alle detaljene i stykket er med, men satt sammen på en ny måte.

Professor Toril Moi, som har sett flere oppsetninger av *Hedda Gabler* enn de fleste, påpeker at mange av oppsetningene med teatrets største tolkere – som Cate Blanchett og Annette Bening – mangler en forståelse av Heddas trang til skjønnhet.

Hvilken rolle spiller skjønnhetslengselen her i Operaen?

– Noen av tablåene vi lager er som bildekunst. Jeg håper skjønnheten gjennomsyrrer forestillingen. Nå er jeg kommet til et punkt hvor jeg vil at det livet jeg har levd skal være en ressurs i forestillingene jeg lager, derfor leser jeg hva andre har tenkt først ganske langt ut i prøveprosessen. Men Toril Moi skriver noe om skjønnhetslengsel som treffer meg. Estetikken, enten den er stygg eller pen, appellerer til oss på et emosjonelt plan. Ibsen møter oss med kreativitet, og det kreative inneholder både følelser og intellekt. Begge deler er like viktig for det kreative. Jeg vil at både danserne og publikum skal forstå noe, og idet vi forstår, blir følelsene overveldende. Danserne har utvist en fantastisk vilje til gå helt ut med disse følelsene. De er ikke flau. Det synes jeg er ekstremt befriende.

Hedda Gabler føler seg ikke bare innelåst i Jørgen Tesmans trange stue. Hun blir også presset av assessor Brack, som lover henne taushet i bytte med seksuell intimitet.

– Jeg tenker på Brack-karakteren som Heddas tvillingsjel. Han er, som hun, en spiller, han setter i gang et lite teater. Hedda kommer i en situasjon der hun føler seg presset, der handlingsrommet synker, og der hennes egne evner blir låst. Det kan gjøre et menneske grusomt.

Nasjonallettsensemble er flerkulturelt. Tolker de handlingen ulikt?

– Det er bare fordeler med et internasjonalt cast. Kulturforskjellene tvinger oss til å begynne å snakke, og forklare hverandre hvordan vi ser verden. Her fins det briter som skjønner klassesamfunnet mye bedre enn nordmenn, her fins katolikker som forstår skam. Sammen blir vi mer villige til å

gå et skritt lenger. Vi står i det sammen. Alle danserne kan stykket nærmest utenat. Når de begynner å improvisere, har de karakterene inni seg.

SAMTALER. FELLES TOLKNING. DRISTIGHET.

– Det er vakkert!

– Ja, sier Marit Moum Aune, det er nettopp *det* det er. Skjønnheten i *Hedda Gabler*. Jeg ble så enormt påvirket av sceneforestillinger da jeg var ung, og ønsker at publikum skal få oppleve det samme. At de skal stoppe opp og kjenne at følelsene ligger i kroppen. Kunstopplevelsen i seg selv har en verdi. Jeg håper den sitter i publikum lenge.

Hege Duckert. Tidligere kulturredaktør i NRK, nå i permisjon.

Eugenie Skilnand / Thea Elvsted, Philip Currell / Jørgen Tesman og Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

HEDDA TIER OG FORTVILER

I Ibsens stykke tier Hedda tre ganger. Hun gjør det av forskjellige grunner og med forskjellig effekt, men hver gang får tausheten fatale konsekvenser. Første gang hun tier er lenge før stykket begynner, nemlig den gangen den unge Løvborg gjorde tilnærmelser til henne, og hun ble skremt fordi handlingene hans truet med å bringe «virkelighet inn i forholdet», som hun uttrykker det senere. Fordi hun frykter skandalen, trekker hun pistolen og jager Løvborg bort for alltid:

LØVBORG

Det var Dem, som brød.

HEDDA

Ja, da der var overhængende fare for, at der vilde komme virkelighet ind i forholdet. Skam Dem, Ejlert Løvborg, hvor kunde De ville forgribe Dem på – på Deres frejdige kammerat!

LØVBORG, knuger hænderne

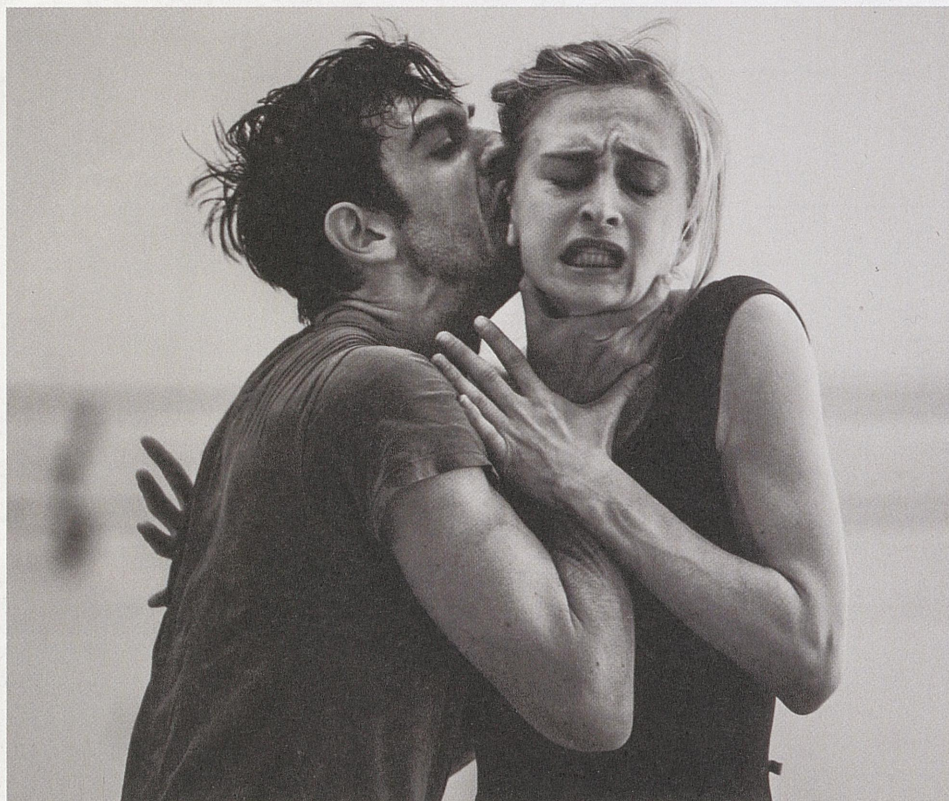
Å, hvorfor gjorde De ikke alvor af det! Hvorfor skød De mig ikke ned, som De trued med!

HEDDA

Så ræd er jeg for skandalen.

LØVBORG

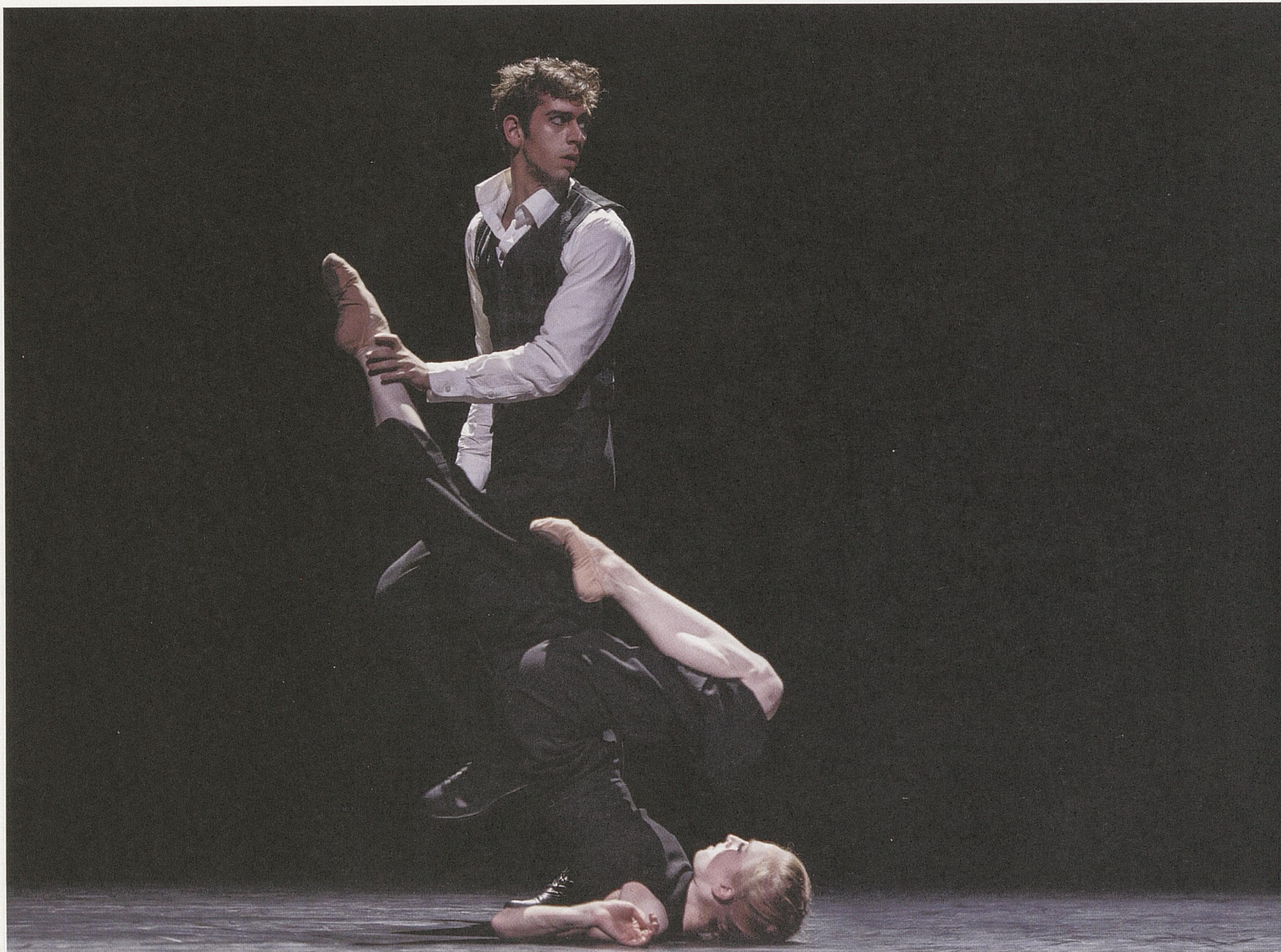
Ja, Hedda, De er fejj i grunden.

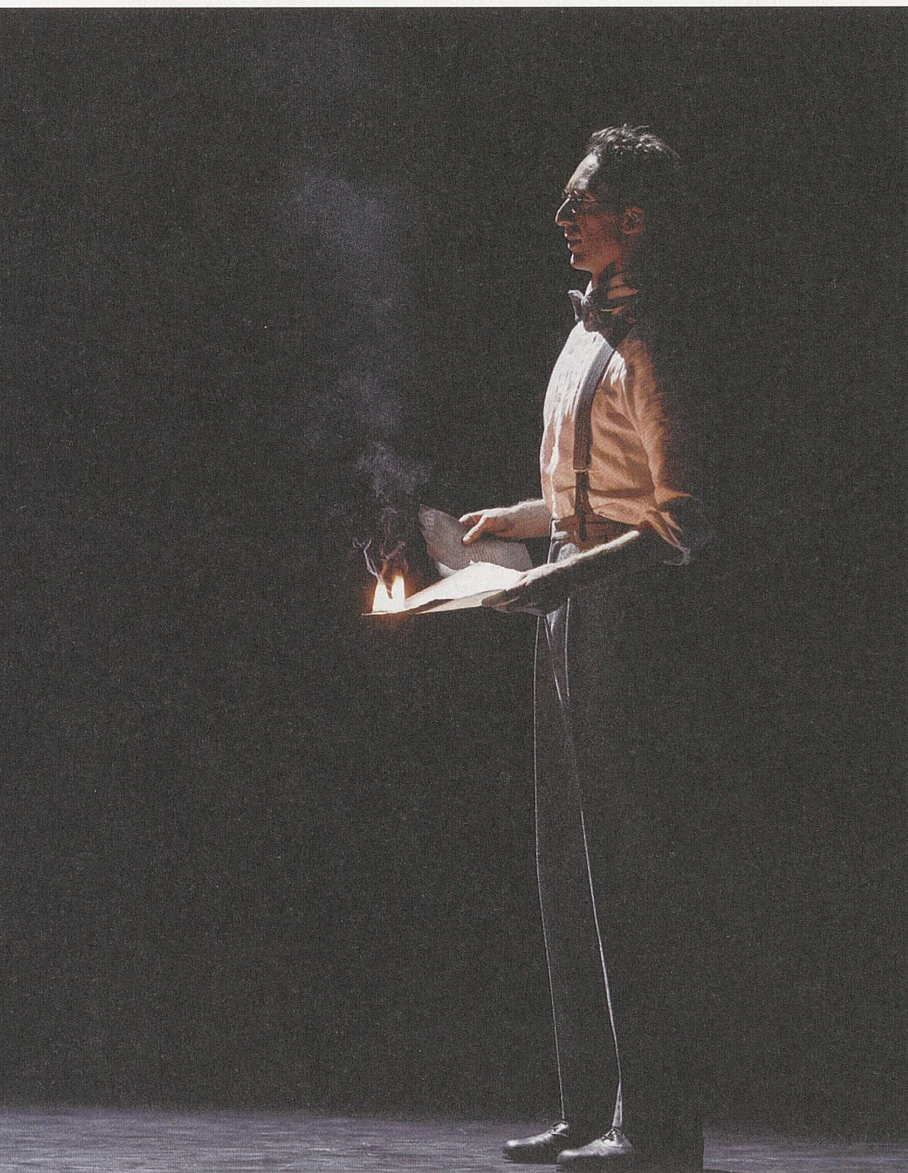
Shane Urton / Assessor Brack og Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

Samantha Lynch / Tante Julle og Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

Shane Urton / Assessor Brack, Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler og Philip Currell / Jørgen Tesman

Skandalen bryter ut når den pinlige, krenkende, forargende virkeligheten ikke lenger lar seg skjule. Hedda svarer ikke på Løvborgs tilnærmelser fordi hun ikke tåler tanken på at virkeligheten – kroppen, begjæret – skal komme for en dag. Å svare på hans begjær ville være å avsløre hvem hun er, å vise seg fram for den andre. Men Hedda skjuler seg. Dette er hennes tragiske feil.

Andre gang Hedda tier er i den uutholdelige scenen da Ejlert Løvborg gjør det slutt med Thea Elvsted fordi han har mistet manuskriptet til den nye, epokegjørende boken han skrev med hennes hjelp. Både han og Thea føler det som om han hadde «drept et lite barn», et barn de to hadde båret fram sammen. For Ejlert betyr dette slutten. Han verken kan eller vil arbeide mer. Og han kan ikke leve med seg selv heller. Han råder Thea til å reise hjem igjen uten ham:

FRU ELVSTED, i oprør

Aldrig i denne verden! Hvor du er, der vil jeg også være! Jeg la'r mig ikke således forjage! Jeg vil være her ti stede! Være sammen med dig, når bogen kommer.

HEDDA, halvhjart i spænding

Ah, bogen, – ja!

LØVBORG, ser på hende

Min og Theas bog. For *det* er den.

FRU ELVSTED

Ja, det føler jeg, at den er. Og derfor så har jeg også ret til at være hos dig, når den kommer! Jeg vil sé på, at der strøes agtelse og ære over dig igen. Og glæden, – glæden, den vil jeg dele med dig.

LØVBORG

Thea, – vor bog kommer aldrig ud.

HEDDA

Ah!

Mens denne hjerteskjærende scenen foregår, vet både Hedda og vi som sitter i salen at hun har stukket manuskriptet ned i skrivebord-skuffen. Men Hedda sier ingenting. I stedet gjør Hedda Ejlert og Thea til skuespillere i et stykke hun selv setter i scene. Hun gjør virkeligheten til teater, og følger spent med på et drama hun selv har skapt. Men dermed ser hun Ejlert og Thea som rollefigurer, ikke som medmennesker. Det er som om hun sitter i mørket mens de står fullt opplyst på scenen og river hverandre i stykker. Etter at Ejlert og Thea har gått, brenner Hedda, som selv er gravid, manuskriptbarnet. Det er som om hun ikke klarer å holde ut tanken på at andre klarer å uttrykke seg, mens hun – som har «dyp poesi på bunnen», som det står i Ibsens notater til stykket – ikke klarer å skape noenting. I denne scenen er Heddas taushet et overgrep, et destruktivt og ondskapsfullt uttrykk for hennes desperate ønske om makt og skaperkraft.

Tredje og siste gang Hedda tier, er i scenen der Brack forteller henne at politiet har beslaglagt pistolen som drepte Ejlert Løvborg:

HEDDA

Hvad vil politiet gøre med pistolen?

BRACK

Sé til at komme på spor efter ejeren.

HEDDA

Tror De, at det kan opdagés?

BRACK, bøjer sig ned over hende og hvisker

Nej, Hedda Gabler, – ikke så længe jeg tier.

HEDDA, ser sky på ham

Og hvis De ikke tier, – hvad så?

BRACK, trækker på skuldrene

Der er jo altid den udvej, at pistolen er stjålet.

HEDDA, fast

Heller dø!

BRACK, smiler

Sligt noget siges man. Men man gør det ikke.

HEDDA, uden at svare

Og når så pistolen altså ikke er stjålet. Og ejeren opdages. Hvad kommer så?

BRACK

Ja, Hedda, – så kommer skandalen.

HEDDA

Skandalen!

Når Brack forklarer at alt hun trenger å gjøre for å unngå å bli blandet inn i skandalen omkring Ejlert Løvborgs død, er å stille opp i rettsalen og si at han må ha stjålet pistolen, svarer Hedda «Heller dø!» Brack hoverer, for han tror at han har henne nå: «Slikt noe sier man. Men man gjør det ikke.» (Ordvalget er ikke tilfeldig, for Brack sier nøyaktig det samme i stykkets siste linje etter at Hedda har skutt seg: «Men, gud sig forbarme, – slikt noget gør man da ikke!») For at Hedda skal unnslippe skandalen, må Brack tie.

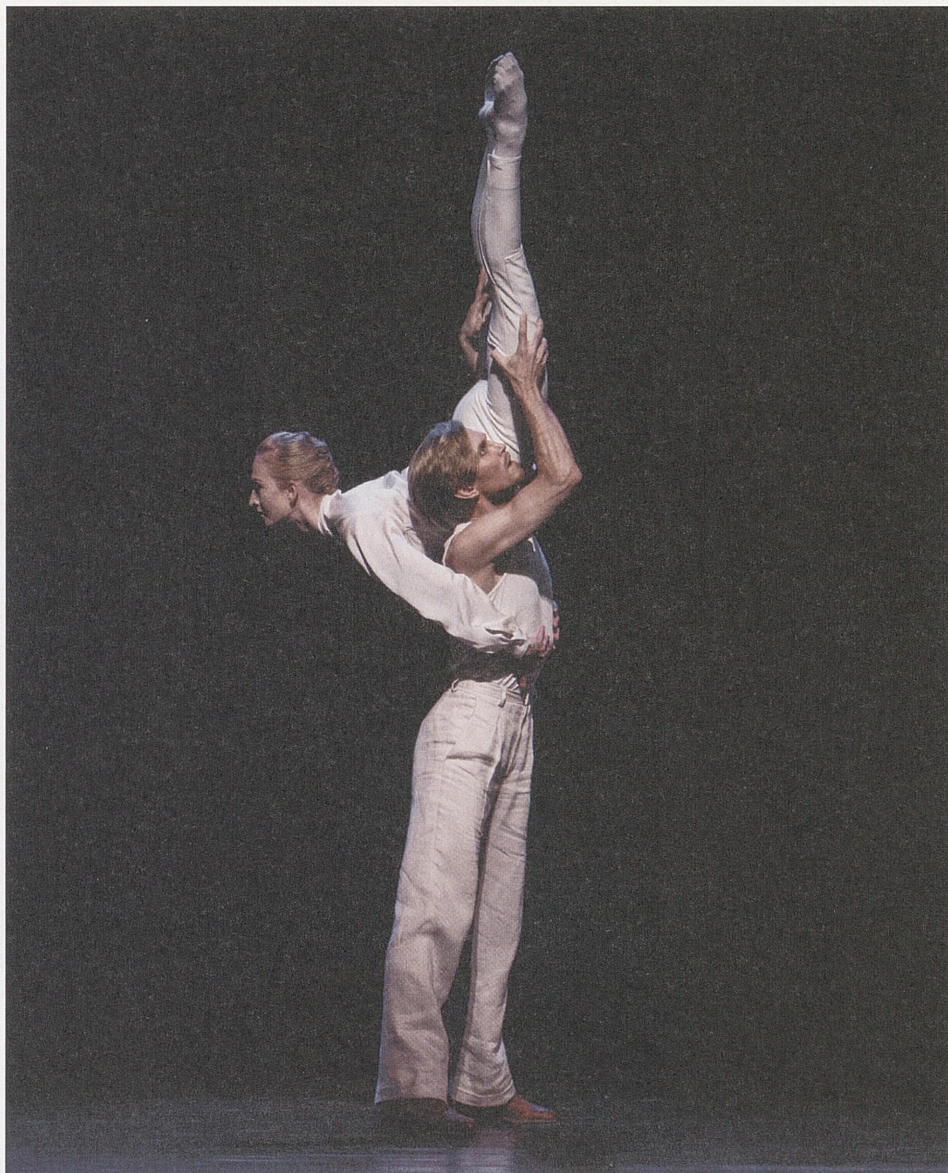
Det er i dette øyeblikket at Hedda bestemmer seg til å tie og dø. Men hun velger tausheten. Det er sant at Hedda frykter skandalen, og at hun hater tanken på å være i Bracks makt. Men det er også sant at dersom hun står fram i retten og sier at Løvborg stjal pistolen, så har ikke Brack noe motbevis han kan bruke til å presse henne med. Når Hedda forstår at valget står mellom å stå fram i retten og lyve, eller å stå fram i retten og si sannheten, velger hun å tie. For alltid.

Et slikt valg er noe Brack rett og slett ikke kan begripe. For i Ibsens stykke står han for den belevne middelmadigheten, sosietetslivets banale overfladiskhet. Ibsen venter mer av oss som sitter i salen. Vår jobb er å forsøke å forstå hvorfor Hedda handler som hun gjør. Om vi ikke klarer det, blir vi ikke bedre enn Brack.

Hedda er lei av å skjule seg, lei av alle halv-sannhetene og alle løgnene. Men alternativet – å stille opp i retten og forklare hvorfor hun ga Løvborg pistolen – er ikke noe bedre. For da måtte hun forsøke å få retten – et fiendtlig innstilt publikum – til å forstå hvem hun er. Hun ville bli nødt til å forklare hva hun mente da hun ba Løvborg om å skyte seg «i skjønnet», forklare hvorfor akkurat den pistolen – den hun truet ham med den gangen for lenge siden da hun flyktet fra virkeligheten – hadde en dyp mening for dem begge. Hedda vet godt at ingen rett vil synes slikt er relevant. Dessuten er tanken på å sette seg selv i scene i rettsalens teater uutholdelig. Da vil hun heller sitte alene i mørket og skjule seg. Hun vil heller dø.

Hedda er som en fremmed i verden. Hun åpner seg aldri for andre. Heller ikke for oss som sitter i salen og strever med å forstå henne. Det er som om Hedda ikke lenger tror på ord, ikke lenger tror at det nytter å si noe, nytter å forklare noe. For uansett hva hun sier, vil ingen anerkjenne henne og den smerten hun bærer i seg. Det er selvsagt noe arrogant ved en slik holdning. Det er som om Hedda ser seg om i verden og finner at den ikke er henne verdig. Omgivelsene lever ikke opp til hennes idealer om å finne noe skjønt, fritt og modig. Problemet er at hun utmerket godt vet at hun ikke klarer å leve opp til disse idealene selv heller.

I *Sykdommen inntil døden* skriver Kierkegaard at det finnes en form for fortvilelse som særmerker seg ved sin innesluttethet. Jo dypere og jo mer inderlig fortvilelsen er, jo mer søker den fortvilete å skjule seg, å lukke seg for andre. Denne innesluttetheten er en form for stolthet, skriver han. Og om den innesluttete aldri finner noen hun kan snakke med, noen hun kan åpne seg for, kan resultatet bli selvmord.

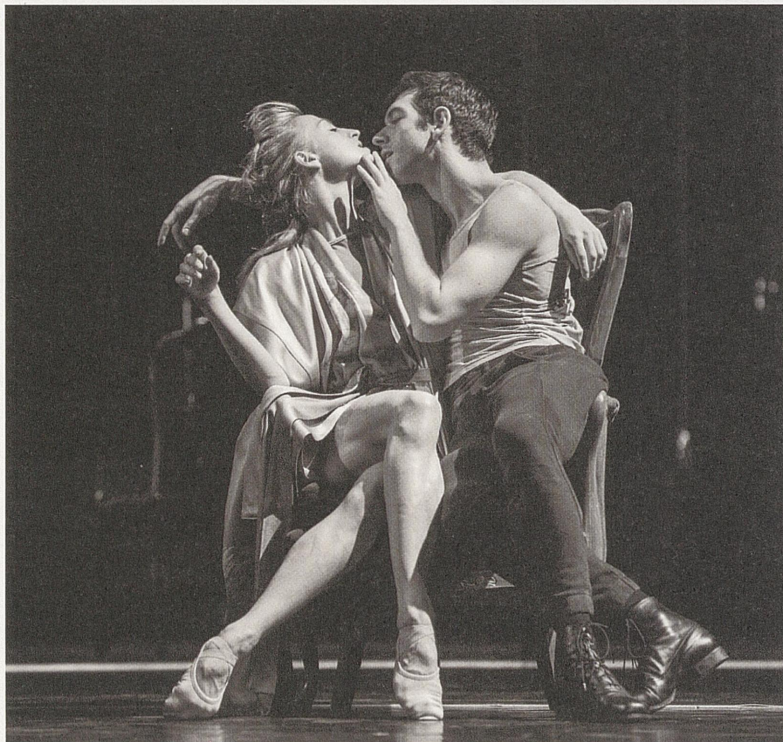
Silas Henriksen / Eilert Løvborg og Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

Hedda lider av sykdommen inntil døden. Hun fortviler over seg selv, over sin egen svakhet, samtidig som hun med rette forakter den verden som omgir henne. Når hun nekter å lyve om hvor Løvborg fikk pistolen, velger hun å være den hun er: en inderlig fortvilet, innsluttet, stolt person som ikke lenger har noe håp om å finne en vei ut. Dermed velger hun døden.

Toril Moi er professor i litteratur ved Duke University i North Carolina, USA. Nasjonalbiblioteket har engasjert Toril Moi som forsker II.

SNAKKER MED HELE KROPPEN

Det sies at kroppsspråket utgjør 90 prosent av kommunikasjonen når vi snakker sammen. I hovedrollen som Hedda Gabler må Grete Sofie Borud Nybakken presse det opp til 100 prosent.

Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler og Shane Urton / Assessor Brack

INTERVJU MED GRETE SOFIE BORUD NYBAKKEN I 2017

AV OLE-MORTEN VESTBY

– Å fortelle en historie uten ord kan være vanskelig og det kan være lett, avhengig av hva du vil si. Å fortelle en detaljrik setning ord for ord, kan man ikke gjøre med dans. Men mange følelser uttrykker vi raskere og mer presist med kroppsspråket enn med ord. Når man kan snakke med hele kroppen, får kommunikasjonen en ekstra dimensjon, sier Grete Sofie Borud Nybakken.

Det var ingen kultur for dans i familien da Grete Sofie vokste opp i Fetsund. Men hun ble med en kusine på knøtteballett i toppetasjen på Strømmen Storsenter og ble fort bitt av basillen. Hun fikk plass på Ballettskolen i Operaen, gjorde seg bemerket både i *Nøtteknekkeren* og konkurranser. Etter tre år på Royal Ballet School i London fikk hun plass i Nasjonalballetten høsten 2011. Da Ibsens *Gengangere* ble omskapt til dans i 2014, fikk Grete Sofie en viktig birolle. Denne gang har hun hovedrollen, med en koreografi hun i stor grad har skapt selv.

– Det vanlige i ballett er at fasiten er klar, koreografen bestemmer hver minste detalj. Her har prosessen vært helt annerledes. Det finnes ingen ferdige dansetrinn. Alle danserne har formet sin egen karakter, gjennom arbeid med teksten og mye improvisasjon. Det gjør at hver karakter har fått et veldig personlig uttrykk. En koreograf som forteller deg hva du skal gjøre, vil aldri oppnå det samme resultatet, samme hvor detaljert hun instruerer, forteller Grete Sofie.

Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler og Philip Currell / Jørgen Tesman

Men har dere improvisert dere langt bort fra Ibsen?

— Nei, ikke i det hele tatt. Vi holder oss til originalteksten, men vi har tolket den og tatt mange kunstneriske valg. Vi har flyttet på noen scener, og valgt å blåse opp ting som bare blir nevnt eller antydnet, fordi det hjelper med å fortelle historien. Vi kombinerer dansescener med rene teaterscener. Det er vanskelig, men jeg håper vi får det til.

Hva har regissør Marit Moum Aunes rolle vært i dette?

— Hun har en helt unik metode. Basert på Ibsens tekst gir hun oss oppgaver å løse, plukker fra råmaterialet vi improviserer frem, og setter det sammen på en meningsfull måte. I tradisjonell koreografi gjør ofte flere dansere bevegelser samtidig. For Marit handler alt om å fortelle en historie. Da må hver bevegelse ha en betydning, være en reaksjon på den forrige. Det er mer en teatertankegang enn vi er vant til.

Så du må være like mye skuespiller som danser?

— Ja, men i hele min dansekarriere har jeg hatt en forkjærlighet for å fortelle historier. Jeg har aldri vært en fan av bare å vise frem teknikk. Jeg har alltid likt å tolke en karakter, og å finne betydningen bak trinnene. Å fortelle noe gjennom dans. Og derfor er dette mitt livs store sjanse. Det er noe veldig spesielt å få lage sin egen tittelrolle, og med en så spesiell og komplisert historie som Hedda Gabler. Det tror jeg kanskje aldri kommer til å skje igjen. Så jeg suger til meg alt jeg kan lære, som en svamp.

Hvem er egentlig Hedda Gabler?

— Å komme frem til én tolkning av hvem Hedda er, er omtrent umulig! Jeg har sett intervjuer med store skuespillere som sier at

selv om de har spilt stykket flere ganger, forstår de fortsatt ikke hva som foregår i hodet hennes. Min tolkning sitter like mye i kroppen som i hodet, og er vanskelig å uttrykke med ord. Men jeg vet i alle fall at Hedda er en person som er ekstremt skuffet over hvordan livet har blitt. Hun har fått forventningene sine knust. Og hun reagerer på dette ved å bli veldig slem. Hun er sjalu, manipulativ og følelseskald. Hun bruker mesteparten av tiden sin på å ødelegge for andre. Det hun gjør er å leke med mennesker. Sette dem opp mot hverandre, sette i gang ting med ord og se hvordan det går. Men det hun setter i gang får så store konsekvenser at hun selv blir dratt med i dragsuget.

Det er over 125 år siden Ibsen skrev skuespillet. Hvorfor fortsetter Hedda å fascinere oss i dag?

— Hun er utrolig kompleks og vanskelig å forstå. Rollen kan spilles på vidt forskjellige måter. Det store spørsmålet er: Forstår Hedda konsekvensene av det hun gjør? Mener hun virkelig å skade menneskene rundt seg? Er det en lek, hvor hun sier og gjør ting på impuls? Eller er hun virkelig så kalkulert og så ond?

Ja, hva mener du?

— Hedda har mange muligheter til å komme seg ut av det hun har satt i gang. Men hun maler seg til slutt inn i et hjørne. Hun klarer ikke å innrømme at hun har tatt feil. Og hun er utrolig opptatt av samfunnet, hvordan hun fremstår. Til slutt ser hun bare en utvei for å bevare en viss verdighet. Det som tar livet av Hedda til slutt er stoltheten hennes.

Er det noe i Hedda du kjenner igjen i deg selv?

— Haha, ja, dessverre. Jeg kjenner meg igjen i noen av de stygge sidene hennes, noe jeg tror de aller fleste gjør hvis de er ærlig med seg selv.

«Hedda er en person som er ekstremt skuffet over hvordan livet har blitt.»

Sjalusi, skuffelse og frustrasjon er en del av hverdagen, og vi har alle hatt de følelsene, selv om det ikke er så lett å innrømme det ovenfor seg selv. Vi har alle litt av Hedda i oss.

Hva kan publikum forvente seg når teppet går opp?

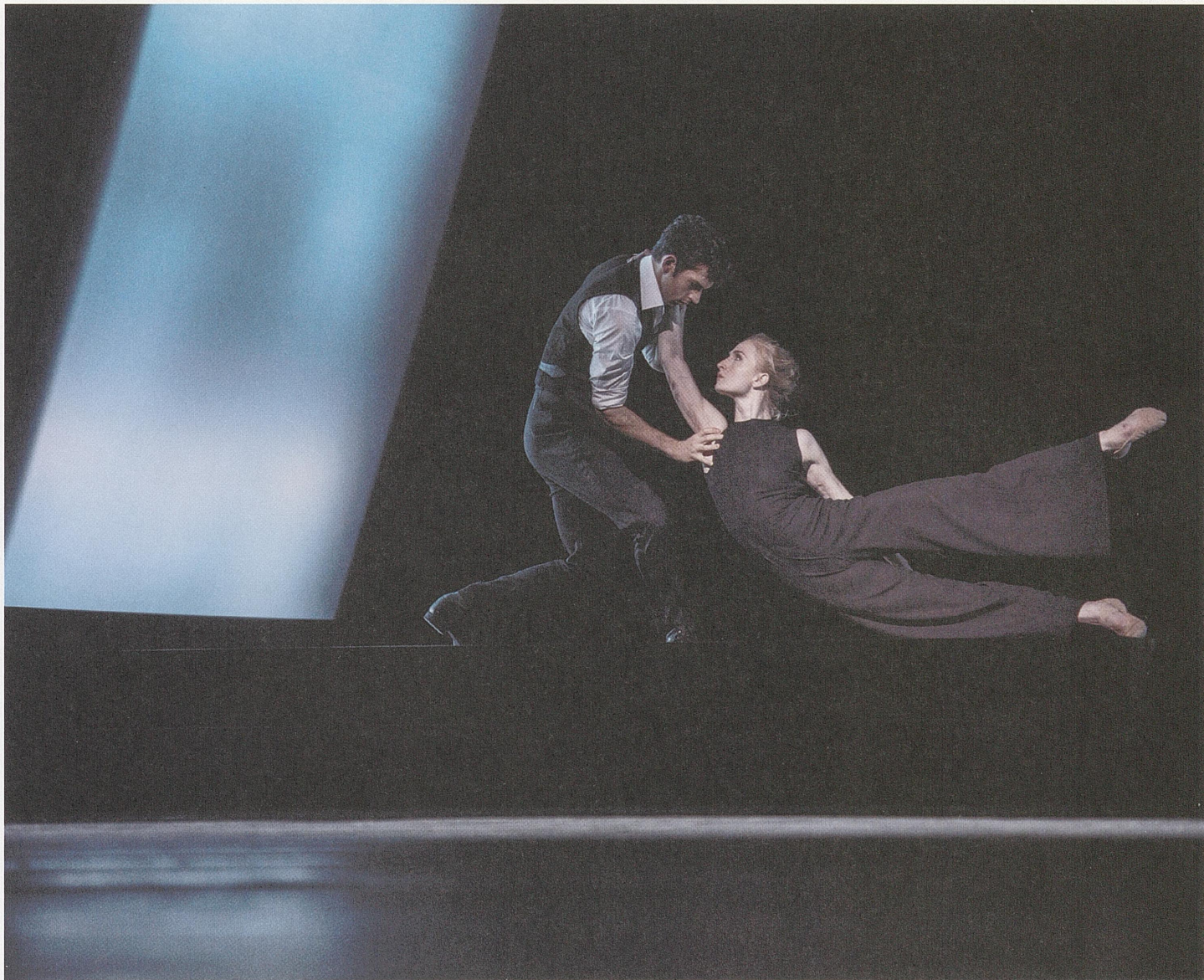
— En fusjon av ballett og teater, med masse drama. Jeg er veldig stolt av forestillingen vi har laget, og jeg håper og tror at det blir en fin opplevelse for publikum. Vi håper at folk går fra forestillingen og føler at de har opplevd noe ekte. Noe som får dem til å tenke over seg selv, sitt eget liv, og hvordan vi mennesker forholder oss til hverandre.

Kan man lære noe av å se dans?

— Definitivt.

Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

Shane Urton / Assessor Brack og Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

Philip Currell / Jørgen Tesman og Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

Dear audience

It does not seem long since the 2017 world premiere of *Hedda Gabler*. I remember the excitement when the lights went down in the house and the curtains rose. A new ballet, transformed from Ibsen's deeply psychological play. Would we succeed in living up to the potential inherent in telling this story through dance?

Now that the curtains once again rise, much has happened in a short period of time. *Hedda Gabler* struck a chord with both audiences and critics alike. Marit Moum Aune's new theatre productions have won awards and garnered great attention, from Oslo to London. The Norwegian National Ballet has created new works and staged many productions in the Opera. Last year, we travelled to Shanghai to dance our previous Ibsen ballet *Ghosts*. This year, we have been invited to dance *Hedda Gabler* at the Bolshoi Theater in Moscow. That is big!

When director, dancers and the production team now meet again, we are not exactly the same. New experiences have enriched us, and we view things slightly differently. Thus, *Hedda Gabler* cannot be precisely replicated. To Marit Moum Aune, a reprise is not as simple as rewinding and pushing «play». It is arduous work. Every scene, every minute, every step is evaluated, while the dancers work their way into the characters anew, rediscovering the movements they helped create themselves. Are we telling the story we wish to convey? What can be done even better? It may seem like minor adjustments, but something magical happens when Moum Aune and the Norwegian National Ballet work together in this fashion. Perhaps because we share an enormous willingness to work in order to reach for our potential.

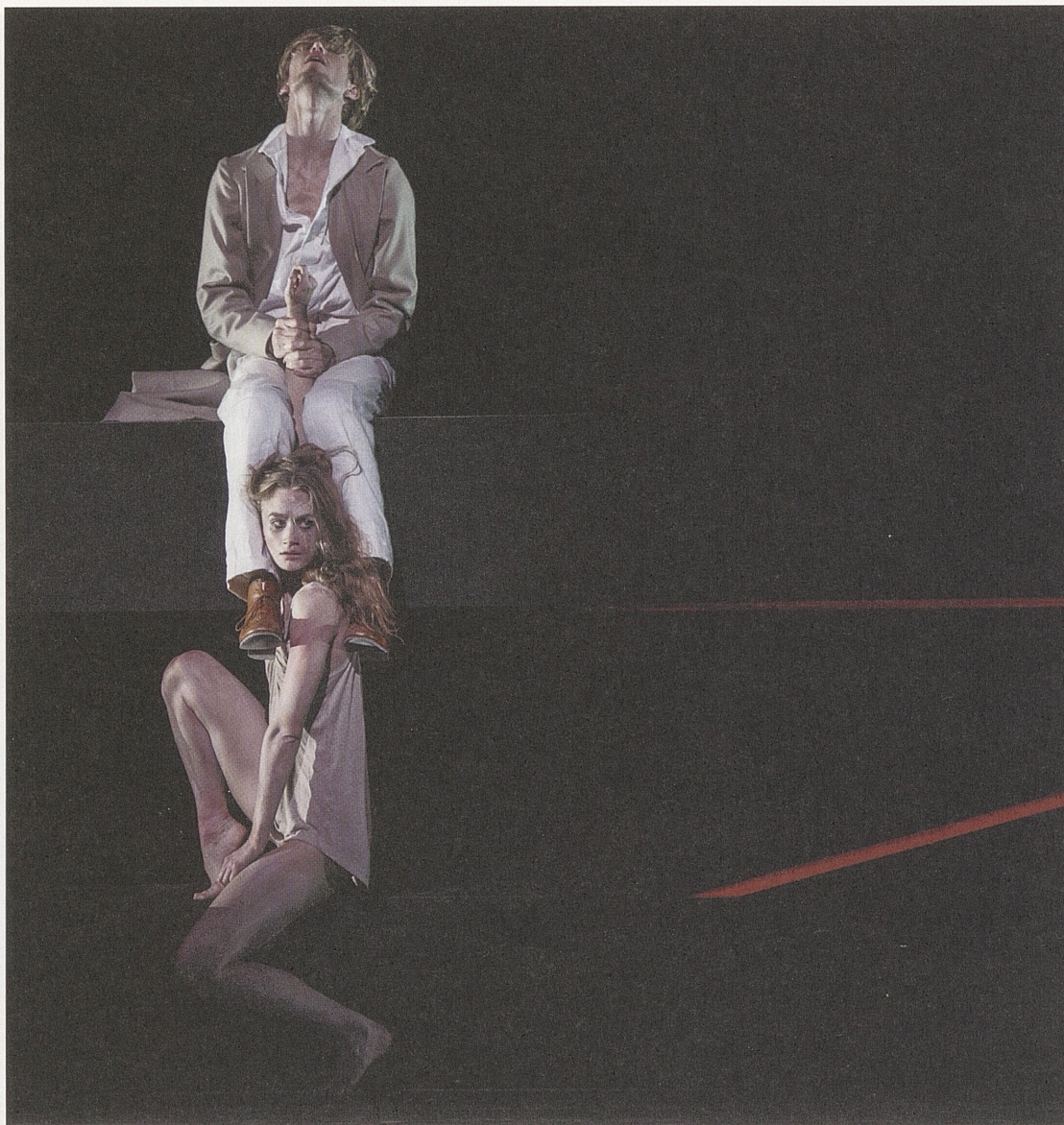
Hedda Gabler's fate is that she has a potential for which there is absolutely no release. Her surroundings, the society and she herself are all blocking the possibilities. Young Hedda is raised by her father like a boy. She is taught that she owns the world, so when as an adult she encounters locked doors, the disappointment becomes unbearable. Moum Aune is of the opinion that it is the disappointment making Hedda cruel. It is simply dangerous to possess an unrealized potential. Ibsen thus indicates and warns against something fundamentally human, repeated time and again throughout history.

In preparations for the season premiere, I have been repeatedly struck by the inimitability of our dancers. They are not only masters of step and technique, but creative, performing artists. Ibsen must be danced from the inside, and in the process of improvising their own characters and movements the dancers got to utilize a greater part of their potential. The results are clearly visible on stage, in a choreography and interaction possessing a unique nerve and feel. Together with composer Nils Petter Molvær, scenographer Even Børsum, costume designer Ingrid Nylander and lighting designer Kristin Bredal, Moum Aune and the Norwegian National Ballet have created something new from Ibsen's classic. Something arousing interest far beyond our national borders. Something universal and timeless, but also something personal.

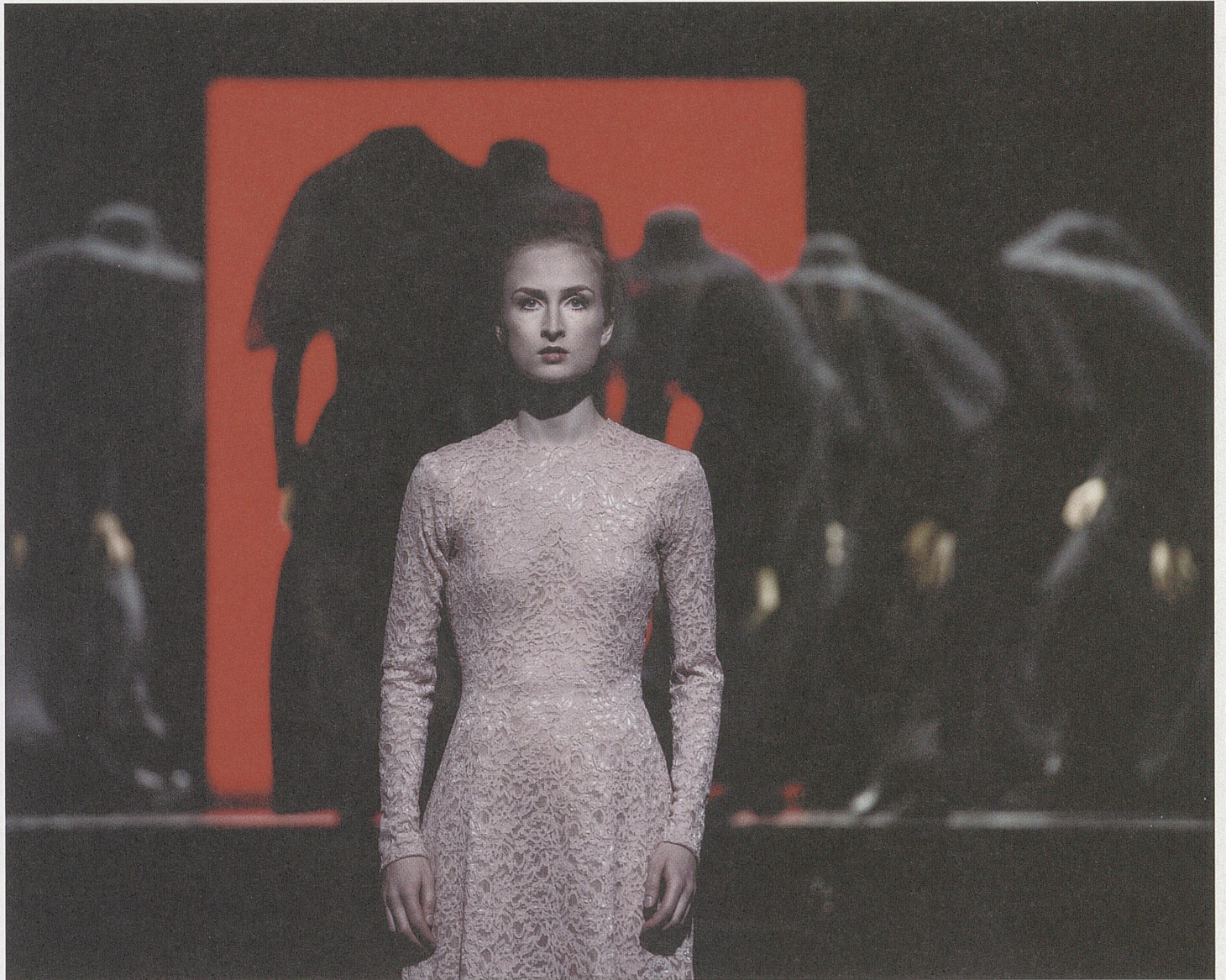
We never stop growing as people, and hence this performance too keeps growing. Welcome to *Hedda Gabler*!

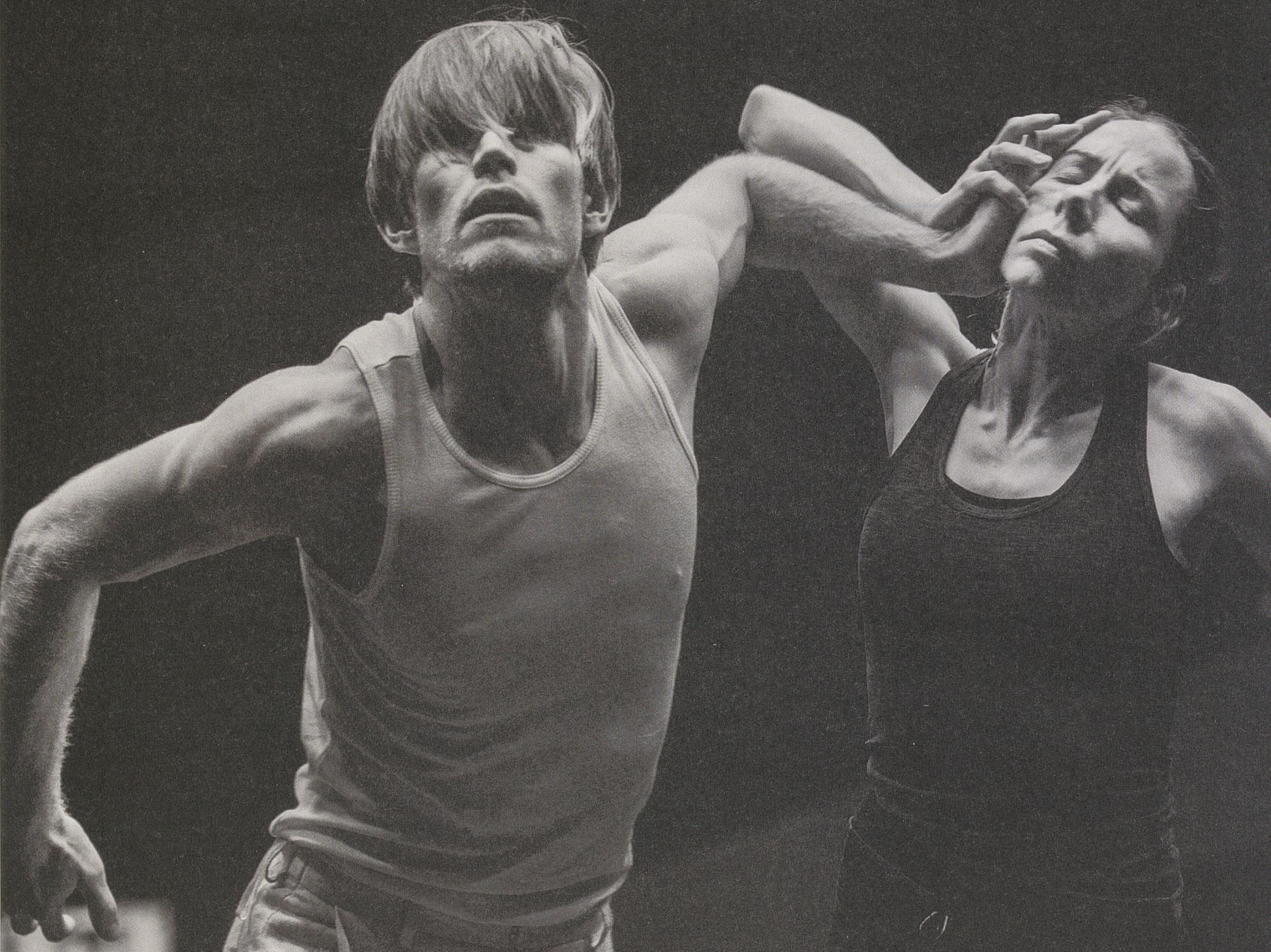
Ingrid Lorentzen, *Ballet Director*

Klara Mårtensson / Diana og Silas Henriksen / Eilert Løvborg

Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

SYNOPSIS

Hedda Tesman is the daughter of general Gabler, who has died, leaving her without a fortune. Hedda is in her late twenties, and after years of an active social life among society's elite, has married Jørgen Tesman, an art history scholar. Jørgen grew up with his two aunts, Julle and Rina, and now hopes to receive a professorship at the university. When the drama begins, Hedda and Jørgen have just returned from a six-month honeymoon. Jørgen has spent this time studying and working as an archivist, but Hedda confides to assessor Brack, a friend of the family, that she spent most of the trip bored. Despite her clear dislike of her husband, Hedda has become pregnant – a fact which she has so far denied. Upon returning home, Jørgen receives the unwelcome news that he will face competition for the professorship from Eilert Løvborg, one of Hedda's former admirers. Løvborg is renowned as a gifted but alcoholic bohemian, but has in recent years lived a somewhat secluded life, and written two theses inspired by and in collaboration with Thea Elvsted. When the action opens, Løvborg has arrived in town, bringing one of the manuscripts with him. Thea, who is deeply in love with Løvborg, has left her husband in order to follow him. In just two days, Hedda initiates a series of events that have dramatic consequences. She causes Løvborg to drink until drunk, and attend a party held by assessor Brack. Amid the festivities, Løvborg loses the manuscript of his new book. Jørgen Tesman finds it, and entrusts it to Hedda's care. But Hedda neglects to tell Løvborg that she has the

«You will be disappointed if you are expecting a straight, academic version of Hedda Gabler. Our version is not chronological – you should actually put away this program when the performance starts»

– Marit Moum Aune

manuscript. Instead, she gives him one of her father's pistols so that he may take his own life 'in beauty', and burns the manuscript. But Løvborg is killed in a brothel when the gun fires accidentally, and Brack, who knows where the pistol originated, uses this knowledge to try to blackmail Hedda into becoming his lover. Thea and Tesman encounter each other through the work to construct Løvborg's manuscript from the notes kept by Thea. When Hedda understands that she is at Brack's mercy, and without purpose in life, she takes the other of the general's pistols and shoots herself.

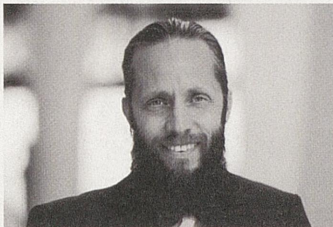
(Reproduced with permission from *Ibsenhåndboken* by Merete Morken Andersen, Gyldendal Norsk Forlag, 1995.)

BIOGRAFIER

MARIT MOUM AUNE **REGI OG KOREOGRAFI**

Marit Moum Aune har etablert seg som en av Norges mest anerkjente regissører. Hun har jobbet med alt fra store klassikere til moderne dramatikkk, opera, komedie og tv-drama, og har utallige regioppdrag bak seg. Hun debuterte som regissør ved Nasjonalballetten i 2014 med *GHOSTS – Ibsens Gengangere* og *Hedda Gabler* i 2017. Denne våren har hun hatt stor suksess med «*The Lady from the Sea*» sammen med Kåre Conradi og The Norwegian Ibsen Company i London. Moum Aune er regissør for *Peer Gynt* på Gålå 2019.

EVEN BØRSUM **SCENOGRAF**

Even Børsum har arbeidet som scenograf siden 1995 og har hatt oppdrag ved de fleste norske scener, tidvis også kostyme- og lysdesign. Børsum har gjort scenografi for svensk teater, og for TV i Norge og Sverige. Gjorde også scenografien til Nasjonalballettens *GHOSTS – Ibsens Gengangere*.

CHRISTOPHER KETTNER **ASSISTENT**

Kettner er utdannet ved Heinz Bosl Stiftung, og etter tre år i Bayerisches Staatsballett i München kom han til Nasjonalballetten hvor han danset i mer enn 17 år, de siste 13 årene som solist. Han har i tillegg undervist både på Ballettskolen og ved KHIO, Den Norske Balletthøgskolen og PRODA. Kettner er ansatt som leder for ballettmestrene og assisterende ballettsjef i Nasjonalballetten.

INGRID NYLANDER **KOSTYMER**

Ingrid Nylander har hovedfag fra Statens håndtverks- og kunstindustriskole (KHIO). Hun har hatt kostymeansvar for en rekke forestillinger ved de fleste norske teatre. I 2014 designet hun kostymene til Nasjonalballettens *GHOSTS – Ibsens Gengangere*, og i 2015 til *Manon*, i 2016 til *Sleepless beauty* og Moum Aunes *Hedda Gabler* i 2017. I 2004 mottok hun Heddaprisen for beste kostyme for forestillingen *La Cage aux Folles*.

KALOYAN BOYADJIEV **KOREOGRAFI FOR GRUPPESCENENE**

Kaloyan Boyadjiev er solist i Nasjonalballetten, har ledet Nasjonalballetten UNG fra 2015 til 2018. Boyadjiev er i tillegg ettertraktet som iscenesetter og koreograf. Han har lagd flere verk for både Nasjonalballetten og Nasjonalballetten UNG, ikke minst har han skapt vår nye *Notteknekkeren* som hadde premiere i 2016.

KRISTIN BREDAL **LYSDESIGNER**

Kristin Bredal er scenograf og lysdesigner. Hun har en Master of Fine Arts i teaterdesign fra Yale University. Hennes arbeider omfatter mer enn 80 teaterproduksjoner og en rekke designprosjekter. Bredal mottok Hedda-prisen i 1998 for lysdesignet på *Tabu* og *Babels barn* med Nasjonalballetten. For Nasjonalballetten har hun blant annet designet lys til: *Tornerose*, *GHOSTS – Ibsens Gengangere*, *Reise på Drømt hav* og *Manon*.

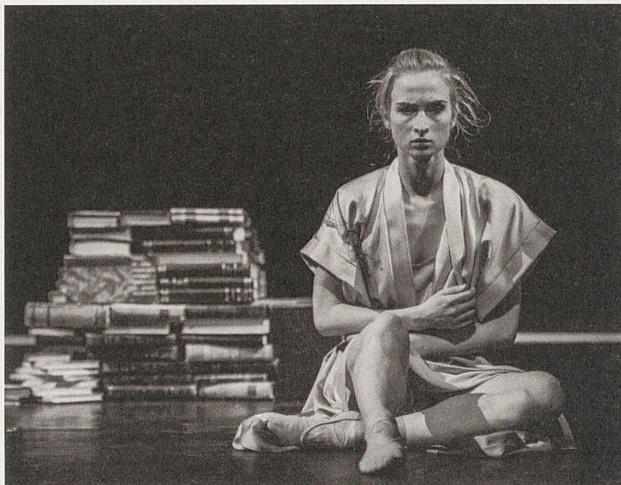
NILS PETTER MOLVÆR **KOMPONIST**

Nils Petter Molvær er en norsk musiker, komponist og produsent. Han har mottatt Spellemannprisen flere ganger, og er også tildelt Kongsberg Jazzfestivals første musikerpris. Molvær har laget musikk til flere filmer, ballettproduksjoner og teateroppsetninger. Lagde også musikken til *GHOSTS – Ibsens Gengangere*.

Helle Flood / Thea Elvsted som barn og Erle Østraat / Hedda Gabler som barn

MEDSKAPENDE DANSERE

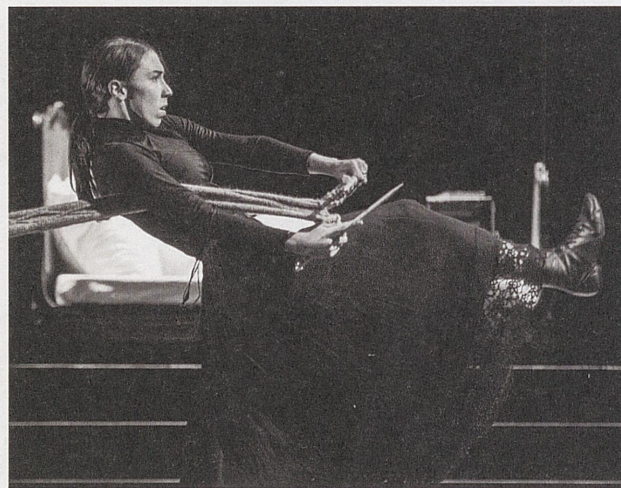
GRETE SOFIE BORUD NYBAKKEN / Hedda Gabler

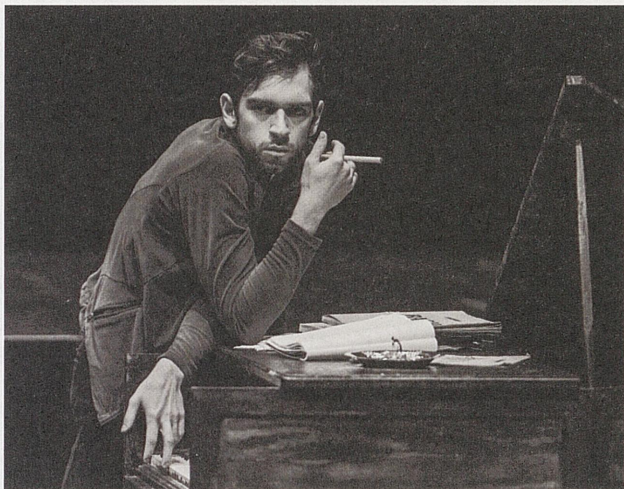
EUGENIE SKILNAND / Thea Elvsted

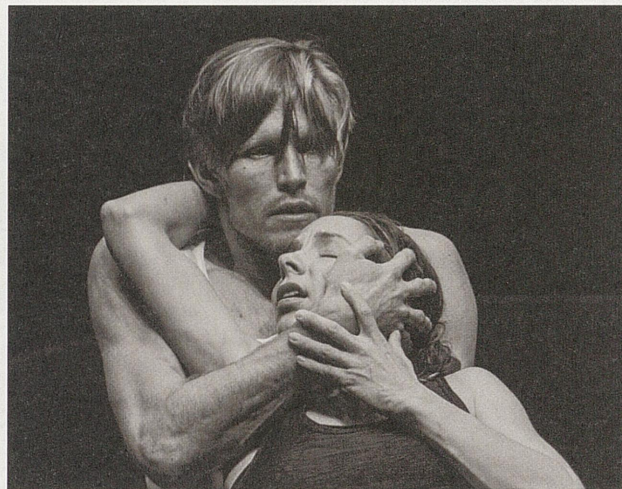
PHILIP CURRELL / Jørgen Tesman

SAMANTHA LYNCH / Tante Julle

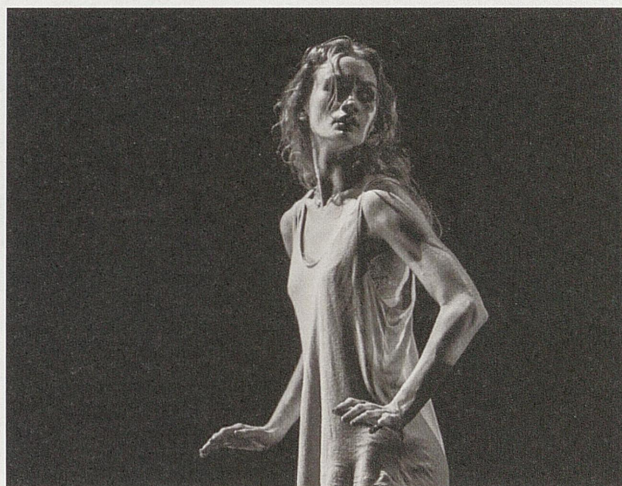
SHANE URTON / Assessor Brack

SILAS HENRIKSEN / Eilert Løvborg

KRISTIAN ALM / General Gabler, Heddas far

KLARA MÅRTENSSON / Diana

Grete Sofie Borud Nybakken / Hedda Gabler

Nils Petter Molvær

NASJONALBALLETTEN

Kristian Alm

Riccardo Ambrogi

Victoria Francisca
Amundsen

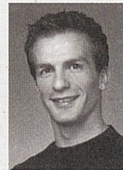
Alberto Ballester

Claire Barrington

Kári Freyr Björnsson

Kaloyan Boyadjiev
solist

Thea Gudim Breder
permisjon

Idun Sofie Landgraff
Bekken

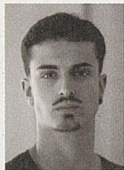
Yoel Carreño
solist

Ricardo de Rojas
Castellanos

Yolanda Correa
permisjon

Luca Curreli

Philip Currell
solist

Natasha Jones Dale
permisjon

Martin Dauchez

Douwe Dekkers
solist

Bart Engelen

Cina Espejord

Helge Freiberg

Julie Gardette
solist

Martin Grainger
Hammer

Lindsay Heggdal

Andreas Heise
permisjon

Silas Henriksen
solist

Melissa Hough
solist

Per Andreas Howdal

Whitney Jensen
solist

Maria Kochetkova
gjestesolist

Celine Kraal

Jørund Langeggen

Lucas Lima

Emma Lloyd

Kristina Luzina

Samantha Lynch

Leyna Magbutay

Miharu Maki

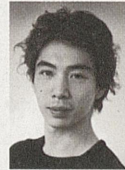
Marchela Marinova

Ada Marthine
Marthinsen

Simon McNally

Gakuro Matsui

Erik Murzagaliyev

Klara Mártensson

Nae Nishimura

Maiko Nishino
solist

Grete Sofie Borud
Nybakken

Jonathan Olofsson

Marco Pagetti

Robert Relling

Carolina Roca

NASJONALBALLETTEN UNG

Georgie Rose

François Rousseau

Aarne Kristian Ruutu
solist

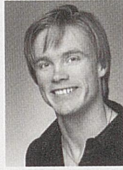
Cristiane Sá

Eugenie Skilnand
solist

Camilla Spidsøe
solist

Kristian Støvind
permisjon

Freya Thomas

Kathryn Walsh
Thomas

Anaïs Touret

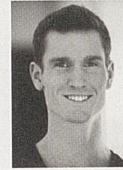
Shane Urton

Isabel Vila

Sonia Vinograd

Mark Wax
permisjon

Kenji Wilkie

Stine Østvold

Nora Elise
Augustinius

Sindre Berntsen

Rebekah Bloomfield

Helena Byrt

Daniela Cabrera

Heidi Cecilie
Christensen

Alex Cuadros Joglar

Youngseo Ko

Astrid Lyngstad

Shaakir Muhammad

Simon Regourd

Elise Nøking-Eide

Johanne Wien
Pedersen

Harald Røök

Maren Skrede

Ingrid Lorentzen
ballettsjef

Christopher Kettner
ass. ballettsjef

Richard Suttie
ass. ballettsjef /
leder NNB UNG

Helle Sørbye Larsen
sjefsprodusent

Svetlana Ballester
ballettmester

Hedda Staver Cooke
ballettmester

ADMINISTRATIV STAB

Inga Lotte Nordbye /
PA for ballettsjefen
Carina Scherman / adm. koordinator
Siri Karine Bjerknes / ressursplanlegger
Lauren Hauser / ressursplanlegger
Linn Korsjøen / adm. konsulent

BALLETTREPETITØRER

Charles Rinaudo / ballettrepititor
Zelina Sannum / ballettrepititor
Yoko Toda /
koordineringsansvarlig ballettrepititor

BALLETTSKOLEN

Knut Breder / leder av Ballettskolen

KOREOGRAFIHUSET

Lars Kolstad / produsent

NNBS HELSETJENESTER

Gordon Craig / osteopat
Anne Cecilie Johnsen / manuellterapeut
Rune Steen akupunktør / massasjeterapeut
Stefan Baldivin Stefansson / fysioterapeut
Lisbeth Hasslan-Bischoff / fysioterapeut

DANSERE I PERMISJON

Francesca Golfetto,
Christine Thomassen

Yoshifumi Inao
ballettmester / danser

Martin Vedel
Jakobsen
ballettmester

Mimi Cejka
produsent

Anette Edmunds
produsent

Lars Kolstad
produsent

FRA PRØVENE PÅ HEDDA GABLER / FOTO: HANNE SILKEBREKKEN

FRA PRØVESAL TIL TEPPEFALL

VI SAMARBEIDER MED DEN NORSKE OPERA & BALLETT

VI UTVIKLER MORGENDAGENS SANGTALENTER

Hvert år får Barnekoret en betydelig del av Color Lines lotterimidler. Dette samarbeidet bidrar til at:

- ▶ unge og entusiastiske sangtalenter får bedre pedagogisk tilbud enn før
- ▶ Barnekorets repertoar utvides, hvilket betyr deltagelse i flere nye, norske operæer og økt tilbud for barn og ungdom
- ▶ Barnekoret har et økt samarbeid med operaselskaper over hele landet gjennom samproduksjoner og ressursutvikling

Barnekorets posisjon vekker nå internasjonal oppmerksomhet.

Color Line tenker nytt og fremtidsrettet, og ønsker å jobbe for et vitalt samspill mellom reiseliv og kultur. Med skreddersydde billett-, besøks- og cruisepakker skal vi:

- ▶ øke tilstrømningen av et internasjonalt publikum
- ▶ gjøre Norge til et spennende reisemål, og Den Norske Opera & Ballett til et enda mer attraktivt hus

Vi er stolte av vårt samarbeid med Den Norske Opera & Ballett. Stolte av å få bidra med et større internasjonalt publikum, stolte av å få bidra i utviklingen av morgendagens sangtalenter.

DNB

DNB samarbeider med idrettsforbund, kulturinstitusjoner og ideelle organisasjoner over hele landet.

DNB har i over 20 år hatt et samarbeid med Den Norske Opera & Ballett, en kulturinstitusjon som både tar vare på og utvikler kunstarter som en stadig større del av befolkningen har lært seg å sette pris på.

Stolt sponsor av mangfoldet

Med OBOS Kredittkort opplever du mer for mindre

Vi vet at OBOS-medlemmer setter pris på gode kulturopplevelser. Derfor får du 10 % fast kulturrabatt med OBOS Kredittkort.

Rabatten gjelder flere tusen arrangementer over hele landet, blant annet på Den Norske Opera & Ballett, Folketeateret, Nationaltheatret, Oslo Nye, Ticketmaster og Billettportalen. Dette kommer i tillegg til ordinær OBOS-rabatt.

Fordeler med OBOS Kredittkort

- Ingen årsavgift
- Ingen gebyrer på varekjøp
- Reise- og avbestillingsforsikring
- Full oversikt i nettbank og mobilbank
- Kortet kan brukes som OBOS medlemsbevis

Bestill kortet på obos.no/kredittkort

Du får mest ut av rabatten om du betaler fakturaen ved forfall. Dersom du velger å bruke 15.000 i kreditt i 12 måneder, koster det totalt 16.600 kroner. Effektiv rente, 23,45 %.

SAMARBEIDSPARTNERE

Den Norske Opera & Ballett takker følgende samarbeidspartnere og bidragsytere:
The Norwegian National Opera & Ballet gratefully acknowledges the support of
the following sponsors and contributors:

Hovedsamarbeidspartnere:

Main Sponsors:

DNB

OBOS

Volvo Car Norway

Samarbeidspartnere:

Sponsors:

Advokatfirmaet Føyen Torkildsen

Color Line

Mills

Norsk Tipping

Scatec

Sopra Steria

The Boston Consulting Group

Prosjektpartner:

Project partner:

ConocoPhillips

Partnere med særskilt avtale:

Partners with a special agreement:

Hathon Holding

Kistefos

Talent Norge

Den Norske Opera & Ballett takker
følgende institusjoner og stiftelser for
verdifulle bidrag:

The Norwegian National Opera
& Ballet gratefully acknowledges
invaluable contributions from the
following institutions and foundations:

Skipsreder Tom Wilhelmsens Stiftelse

Sparebankstiftelsen DNB

Operaens Venner

Operaens Ungdomsambassadører

Den Norske Opera & Ballett er heleid
av den norske stat og mottar et årlig
driftstilskudd bevilget av Stortinget.
The Norwegian National Opera &
Ballet is a publicly owned company
receiving an annual grant from the
Norwegian Parliament.

OPERAEN.NO

